ประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เรื่อง นโยบายและแนวปฏิบัติการใช้ปัญญาประดิษฐ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (KU AI Policy)

เพื่อให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีจุดยืนชัดเจนในการสนับสนุนการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างสร้างสรรค์และมีความรับผิดชอบ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับจริยธรรม ความโปร่งใส และความเท่าเทียม เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน บุคลากร และสังคมโดยรวม ในยุคที่เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence - AI) เข้ามามีบทบาทอย่างกว้างขวางในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในสถาบันการศึกษา ซึ่งปัญญาประดิษฐ์มีศักยภาพในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการวิจัยอย่างมหาศาล นั้น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จึงกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติการใช้ปัญญาประดิษฐ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (KU AI Policy) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ

๑. กำหนดแนวทางการใช้ปัญญาประดิษฐ์ อย่างมีจริยธรรมในบริบทของการเรียนการสอน การวิจัย และการบริหารงานในมหาวิทยาลัย

๒. ส่งเสริมความเข้าใจในโอกาสและความเสี่ยงจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์

๓. สร้างวัฒนธรรมแห่งความรับผิดชอบและความโปร่งใสในการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

๔. ป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างไม่เหมาะสม เช่น การละเมิดลิขสิทธิ์ การบิดเบือนข้อมูล หรือการคุกคามข้อมูลส่วนบุคคล

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๖ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และโดยอนุมัติของคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ จึงให้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติการใช้ปัญญาประดิษฐ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (KU AI Policy) ไว้ดังนี้

๑. การใช้ปัญญาประดิษฐ์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตามประกาศนี้มี ๒ ส่วน ดังนี้

๑.๑ ส่วนที่ ๑ นโยบายการใช้ปัญญาประดิษฐ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๑.๒ ส่วนที่ ๒ แนวปฏิบัติการใช้ปัญญาประดิษฐ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๒. ส่วนที่ ๑ นโยบายการใช้ปัญญาประดิษฐ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีสาระสำคัญแบ่งออกเป็น ๕ เรื่อง ดังนี้

๒.๑ ขอบเขตของนโยบายตามประกาศนี้ครอบคลุมถึงบุคคลทุกกลุ่มในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย

๒.๑.๑ นิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวมถึงนิสิตแลกเปลี่ยนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๒.๑.๒ อาจารย์และนักวิจัย

๒.๑.๓ บุคลากรสายสนับสนุน

๒.๒ หลักการสำคัญในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ ประกอบด้วย

๒.๒.๑ ความโปร่งใส (Transparency) ได้แก่

(๑) การใช้ปัญญาประดิษฐ์ ต้องสามารถอธิบายได้ถึงวัตถุประสงค์ในการใช้งาน รูปแบบการใช้งาน รวมถึงแหล่งที่มาของข้อมูล

(๒) ในการนำเสนองาน งานเขียน การเขียนโปรแกรม รวมถึงการจัดทำรายงานที่มีการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ ต้องระบุเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ที่ใช้อย่างชัดเจน รวมถึงตำแหน่งที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในเนื้องานด้วย

๒.๒.๒ ความยุติธรรม (Fairness) และการไม่เลือกปฏิบัติ (Non-discrimination) ได้แก่ การหลีกเลี่ยงการใช้ปัญญาประดิษฐ์ ที่อาจสะท้อนอคติทางเพศ เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา หรือกลุ่มอื่นใด

๒.๒.๓ ความรับผิดชอบ (Accountability) ได้แก่

(๑) ผู้ใช้งานต้องรับผิดชอบต่อผลลัพธ์จากการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ ไม่ว่าจะเป็นด้านบวกหรือด้านลบ

(๒) ผู้ใช้งานไม่สามารถกล่าวอ้างว่า “ปัญญาประดิษฐ์ เป็นผู้เขียน” หรือ “ปัญญาประดิษฐ์ เป็นผู้ตัดสินใจ” โดยไม่ตรวจสอบหรือทบทวนด้วยตนเอง ทั้งนี้ ให้ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้ใช้งาน

๒.๒.๔ ความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัย (Privacy & Security) ได้แก่

(๑) ไม่อนุญาตให้ป้อนข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลวิจัยที่ยังไม่เปิดเผยหรือยังไม่เผยแพร่ หรือข้อมูลภายในของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงาน ลงในระบบปัญญาประดิษฐ์สาธารณะที่ไม่มีข้อตกลงในการปกป้องข้อมูลหรือกำหนดชั้นความลับ

(๒) ผู้ใช้งานต้องใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ที่มีมาตรฐานด้านความปลอดภัย และต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๒.๒.๕ ความซื่อสัตย์ทางวิชาการ (Academic Integrity) ได้แก่

(๑) ห้ามใช้งานปัญญาประดิษฐ์เพื่อสร้างผลงานแทนตนเองโดยไม่ได้รับอนุญาต เช่น การลอกเลียนข้อความ รูปภาพ หรือสื่อต่าง ๆ การลอกเลียนการเขียนโปรแกรม รวมถึงการขโมยวรรณกรรมในทุกรูปแบบ เป็นต้น

(๒) ต้องมีการอ้างอิงเนื้อหาหรือผลลัพธ์ที่สร้างโดยปัญญาประดิษฐ์อย่างชัดเจนและเหมาะสม

๒.๓ การกำกับดูแล ประกอบด้วย

๒.๓.๑ การกำกับดูแลการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ จะทำโดยคณะกรรมการด้านจริยธรรมและคณะกรรมการด้านปัญญาประดิษฐ์ ที่จัดตั้งโดยมหาวิทยาลัย

๒.๓.๒ คณะกรรมการตามข้อ ๒.๓.๑ มีหน้าที่กำหนดแนวทางปฏิบัติ รายงานแนวโน้มความเสี่ยง และให้คำปรึกษาแก่ผู้ใช้งาน รวมถึงการส่งเสริมการอบรมและสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องปัญญาประดิษฐ์อย่างต่อเนื่องในทุกภาคส่วน

๒.๔ บทลงโทษและแนวทางการจัดการ ประกอบด้วย

๒.๔.๑ ผู้ฝ่าฝืนนโยบายและแนวปฏิบัติตามประกาศนี้ อาจถูกดำเนินการทางวินัยนิสิตหรือวินัยบุคลากรของมหาวิทยาลัย

๒.๔.๒ การละเมิดความซื่อสัตย์ทางวิชาการด้วยการใช้ปัญญาประดิษฐ์ อาจส่งผลต่อการพิจารณาเรื่องผลการเรียน การถูกพักการศึกษา หรือพ้นสภาพนิสิต

๒.๔.๓ การละเมิดด้านข้อมูลส่วนบุคคลอาจถูกดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๒.๕ การปรับปรุงนโยบาย ประกอบด้วย

๒.๕.๑ นโยบายนี้จะได้รับการทบทวนอย่างน้อยปีละครั้ง โดยอิงตามความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและบริบทของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๒.๕.๒ คณะกรรมการด้านปัญญาประดิษฐ์ มีอำนาจเสนอปรับปรุงประกาศเพื่อให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันได้

๓. ส่วนที่ ๒ แนวปฏิบัติการใช้ปัญญาประดิษฐ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครอบคลุมถึงบุคคลทุกกลุ่มในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

๓.๑ นิสิต

๓.๑.๑ สามารถใช้งานปัญญาประดิษฐ์เพื่อช่วยสรุปเนื้อหา ฝึกทำแบบฝึกหัด หรือช่วยค้นคว้าโดยต้องวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาด้วยตนเอง

๓.๑.๒ สามารถใช้งานปัญญาประดิษฐ์เพื่อช่วยในการทำการบ้าน การทำรายงาน รวมทั้งการสอบต่าง ๆ ได้ โดยต้องอ้างอิงการใช้งานปัญญาประดิษฐ์อย่างชัดเจนและเหมาะสม และต้องได้รับอนุญาตจากอาจารย์ผู้สอนด้วย

๓.๑.๓ การอ้างอิงเนื้อหาที่ปัญญาประดิษฐ์สร้างขึ้นต้องมีความชัดเจน เช่น “เนื้อหาส่วนนี้สร้างขึ้นโดยใช้ ChatGPT รุ่น (version) ... เมื่อวันที่ ...” เป็นต้น

๓.๑.๔ ต้องไม่ป้อนหรืออัปโหลดข้อมูลที่เป็นความลับหรือกำหนดชั้นความลับ หรือเป็นข้อมูลอ่อนไหว รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคล ลงในระบบปัญญาประดิษฐ์สาธารณะที่ไม่มีข้อตกลงในการปกป้องข้อมูลความลับหรือกำหนดชั้นความลับ

๓.๒ อาจารย์และนักวิจัย

๓.๒.๑ สามารถใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อสร้างหรือออกแบบบทเรียน วิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงช่วยตรวจงาน การบ้าน หรือตรวจข้อสอบได้

๓.๒.๒ ควรระบุคำชี้แจงการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในคำอธิบายรายวิชา (Course Syllabus) หรือคำสั่งงาน ให้ชัดเจนถึงระดับการอนุญาต หรือไม่อนุญาต รวมถึงรูปแบบการใช้งานอย่างชัดเจน

๓.๒.๓ การใช้งานปัญญาประดิษฐ์ในงานวิจัยต้องมีการอ้างอิง การตรวจสอบผลลัพธ์อย่างละเอียดและเปิดเผยการใช้งานในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓.๒.๔ ต้องไม่ป้อนหรืออัปโหลดข้อมูลที่เป็นความลับหรือกำหนดชั้นความลับ หรือเป็นข้อมูลอ่อนไหว รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลลงในระบบปัญญาประดิษฐ์สาธารณะที่ไม่มีข้อตกลงในการปกป้องข้อมูลความลับหรือกำหนดชั้นความลับ

๓.๓ บุคลากรสายสนับสนุน

๓.๓.๑ สามารถใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน เช่น การร่างเอกสารเบื้องต้น การสรุปรายงาน หรือวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอข้อมูล หรือการวางแผนงาน เป็นต้น

๓.๓.๒ ต้องไม่ป้อนหรืออัปโหลดข้อมูลที่เป็นความลับหรือกำหนดชั้นความลับ หรือเป็นข้อมูลอ่อนไหว รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลลงในระบบปัญญาประดิษฐ์สาธารณะที่ไม่มีข้อตกลงในการปกป้องข้อมูลความลับหรือกำหนดชั้นความลับ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายดำรงค์ ศรีพระราม)
รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์